

Guia de Seminari - Seminari 1. Societat, família i educació

Pla d'estudis	Màster en Educació
Itinerari	Intervenció Educativa
Mòdul	Mòdul 1: Aprenentatge i contextos educatius
Seminari	Seminari 1. Societat, família i educació
Resultat(s) d'aprenentatge associat(s)	ME-0008-01. Relaciona diferents propostes educatives amb les característiques dels alumnes i a les seves necessitats individuals i particulars
Semestre	2025-2026 (1r)
Prof. responsable (@)	Jèssica Grau López Mercè Casals Solé
Modalitat	Semi-presencial
Llengua de docència	Català

1. Presentació del seminari

La finalitat del Bloc 1 d'aquest seminari és el d'adquirir coneixements sobre quines relacions s'estableixen en el context escolar, com s'organitza i gestiona un centre educatiu i quin perfil i habilitats exigeix l'escola del futur.

El Bloc 2 posa de manifest les desigualtats educatives i socials presents en la societat del S.XX i principis del S.XXI i posa en relleu les situacions de vulnerabilitat que es poden donar en l'entorn escolar.

Finalment, el Bloc 3 se centra en el concepte de família i llar, les seves funcions i els diferents models de convivència i es posa de manifest com la institució familiar ha anat transformant-se al llarg del S.XX i principis del S.XXI..

2. Continguts del seminari**BLOC 1**

- Socialització i escola
- Context escolar: alumne i professor
- Relació escola-família
- Contextos educatius: què passa en un centre escolar

- Subsistema de relacions interpersonals: les relacions socials de l'aula
- La professió del professor/a
- L'organització escolar
- Les escoles intel·ligents: perfil i habilitats que exigeix el futur

BLOC 2

- Desigualtats educatives de l'escola
 - Concepte de desigualtat
 - Les desigualtats per raons de classe social
 - Les desigualtats per raons de gènere
 - Les desigualtats per raons d'origen/ètnia
- Funció socialitzadora de l'escola
- Escola inclusiva
- Vulnerabilitat social a l'escola
- Marc legal del risc social a Andorra

BLOC 3

- Evolució històrica de la família
- Famílies i llars
 - Classificació de les llars
- Funcions de la família
- Estils parentals
-

3. Metodologia

Les sessions presencials i a través de videoconferència seran explicatives de conceptes bàsics i participatives fomentant el debat a classe. En aquestes sessions es presentaran també les activitats a realitzar en el marc d'aquest Seminari i es resoldran els dubtes que l'estudiantat pugui tenir sobre la seva realització

4. Avaluació

Competència: ME-E008		
Resultat d'Aprenentatge ME-E008-01 - Relaciona diferents propostes educatives amb les característiques dels alumnes i a les seves necessitats individuals i particulars		
Indicador	Evidència d'aprenentatge	Percentatge

Analitza perfils d'alumnes (característiques cognitives, emocionals, socials, culturals, etc.) i els contextualitza dins del seu entorn educatiu Selecciona estratègies, metodologies o recursos pedagògics diferenciats i els justifica segons les necessitats detectades Mostra flexibilitat i criteri professional en la modificació de propostes educatives segons l'evolució de les necessitats dels alumnes	Activitat 10 i 11	40%
Analitza perfils d'alumnes (característiques cognitives, emocionals, socials, culturals, etc.) i els contextualitza dins del seu entorn educatiu Selecciona estratègies, metodologies o recursos pedagògics diferenciats i els justifica segons les necessitats detectades Mostra flexibilitat i criteri professional en la modificació de propostes educatives segons l'evolució de les necessitats dels alumnes	Repte M1	60%

5. Recursos del seminari

El material que s'utilitzarà al Seminari és el següent:

- Documents d'estudi i consulta penjats al campus virtual

Bibliografia bàsica

- Antúñez, S., Gairín, J. (1996). *La organización escolar. Práctica y fundamentos*. Editorial Graó.
- Barreto Trujillo, F.J. (2017). *Clima escolar y rendimiento académico en estudiantes de preparatoria*. Daena: International Journal of good conscience. UANL, San Nicolás, México. [http://www.spentamexico.org/v12-n2/A2.12\(2\)31-44.pdf](http://www.spentamexico.org/v12-n2/A2.12(2)31-44.pdf)
- Bazarra, L., Casanova, O. (2013). *Directivos de Escuelas inteligentes. ¿Qué perfil y habilidades exige el futuro?* Innovación educativa, Editorial SM.
- Besalú, X. (2018). *La relación familia-escuela*. El diario de la Educación. <https://eldiariodelaeducacion.com/2018/11/21/la-relacion-familia-escuela/>
- Calderón Amador, J. (2018). *Obsolencia y convivencialidad: Envisioning the future of education Technology*. Infographic. <https://eraser.medium.com/envisioning-the-future-of-education-technology-infographic-a3438742b360>
- Carbonell, J., Serra, A. (2009). *La vida escolar en un curs*. Micro-macro referències. Editorial Graó.
- Comellas, M.J. (2000). *La formación competencial del profesorado: formación continuada y nuevos retos organizativos*. Educar, 27, 2000. Pàg. 87-101. Departament de Pedagogia Aplicada. Universitat Autònoma de Barcelona.
- De León Sánchez, B. (2011). *La relación familia-escuela y su repercusión en la autonomía y*

responsabilidad de los niños/as. Universitat de Barcelona: XII Congreso Internacional de Teoría de la Educación.

- Díez, Enrique-Javier, Terrón, E. (2006). *Romper las barreras entre la familia y la escuela. Experiencia de investigación-acción en los centros escolares para promover la relación con las familias.* Universidad de León, Equipo de Orientación Educativa y Psicopedagógica de Valencia de D. Juan, León.
- Domínguez Martínez, S. (2010). *La educación cosa de dos: la escuela y la familia.* Revista digital para profesionales de la enseñanza, Temas para la educación, Núm. 8, Mayo 2010. Federación de enseñanza de CC.OO de Andalucía. <https://www.feandalucia.ccoo.es/docu/p5sd7214.pdf>
- Fuentes-Sordo, O. E. (2015). *La organización escolar. Fundamentos e importancia para la dirección en la educación.* VARONA, Revista Científico-Metodológica, Núm. 61, julio-diciembre, 2015. Centro de estudios educacionales. Universidad de Ciencias Pedagógicas Enrique José Varona. <https://www.redalyc.org/pdf/3606/360643422005.pdf>
- Fuentes-Sordo, O.E. (2015). *La organización escolar. Fundamentos e importancia para la dirección en la educación.* VARONA, Revista Científico-Metodológica. Núm. 61, julio-diciembre, 2015.
- García Vargas, J. (2015). *El efecto Pigmalión y su efecto transformador a través de las expectativas. Perspectivas docentes. Textos y contextos.* [https://www.bing.com/search?q=Garcia+Vargas%2C+J.+2015\).+El+efecto+Pigmal%C3%B3n+y+su+efecto+transformador+a+trav%C3%A9s+de+las+expectativas.&cid=7ee9e58149a84939bdd8308e8e4d2d29&aq=edge..69i57.762j0j1&pqlt=2083&FORM=ANNTA1&PC=ASTS](https://www.bing.com/search?q=Garcia+Vargas%2C+J.+2015).+El+efecto+Pigmal%C3%B3n+y+su+efecto+transformador+a+trav%C3%A9s+de+las+expectativas.&cid=7ee9e58149a84939bdd8308e8e4d2d29&aq=edge..69i57.762j0j1&pqlt=2083&FORM=ANNTA1&PC=ASTS)
- García-Rangel, E.G. García-Rangel, A.K., Reyes Angulo, J.A. (2014). *Relación maestro alumno y sus implicaciones en el aprendizaje.* Ra Ximhai, vol.10, núm. 5, julio-diciembre, 2014, p. 279-290. Universidad autónoma indígena de México.
- González Gallego, I. (2010). *El nuevo profesor de secundaria. La formación inicial en el marco del Espacio Europeo de Educación Superior. Crítica y fundamentos.* Editorial Graó.
- Grajales, E. Valerio, C. (July/Dec. 2003). *La escuela: un escenario de formación y socialización para la construcción de la identidad moral.* www.scielo.org.co/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1692-715X2003000200006
- Guerrero Seron, A. (2007). *El análisis sociológico del profesorado: categoría social y agente educativo.* Educación y futuro, 17 (2007), 43-70. Universidad Complutense de Madrid.
- López Muñoz, L. (2004). *La motivación en el aula.* Pulso 2004, 27. 95-107.
- Martínez-Antón, M., Buelga, S., Cava, M.J. (2007). *La satisfacción con la vida en la adolescencia y su relación con la autoestima y el ajuste escolar.* Anuario de Psicología, 2007, vol.38, núm. 2, 293-303. Universitat de Valencia.
- Molina de Colmenares, N., Pérez de Maldonado, I. (2006) *El clima de relaciones interpersonales en el aula un caso de estudio.* Paradigma, v.27, núm. 2, Maracay. Instituto Pedagógico de Barquisimeto. http://ve.scielo.org/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1011-22512006000200010
- Perrenoud, P. (2004). *Diez nuevas competencias para enseñar.* Biblioteca de aula. Editorial Graó.
- Raddatz Bilic, V. (2019). *La socialización primaria y la formación de valores en las instituciones educativas.* Trabajo final de grado, Proyecto de Aplicación Profesional. Universidad siglo 21 (Argentina).
- Silva Diverio, I. *La adolescencia y su interrelación con el entorno.* Instituto de la Juventud, Servicio de documentación y estudios, Madrid.
- Souali, W. (2010). *La relación docente-discente en el aula de E/LE.* Memoria de máster, Universidad de Oran, República Argelina Democrática y Popular.

- Talledo, M., Cecilia, C. (2017). *La organización escolar en la institución educativa*. Universidad Inca Garcilaso de la Vega.
- Tonucci, F. (2007). *FRATO, 40 anys amb ulls d'infant*. Micro-macro referències. Editorial Graó.
- Tuson Valls, A. (1995). *L'etnografia de la comunicació i la investigació educativa: l'aula com a microcosmos*. Temps d'educació, 14. <https://core.ac.uk/download/pdf/39104833.pdf>
- Unir Revista (23/12/2020). *¿Qué es el organigrama de un centro educativo?* UNIR. <https://www.unir.net/educacion/revista/organigrama-centro-educativo/>
- Vera, J.M, Mora, V., Lapeña, A. (2006). *Dirección y gestión de centros docentes. Guía práctica para el trabajo diario del equipo directivo*. Acción directiva, Editorial Graó.
- Widad, S. *Relación docente-discent: gestión de poder y relación humana*. Instituto Cervantes. https://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/publicaciones centros/PDF/oran_2013/18_widad.pdf

Bibliografia complementària

- Abad, J. (2010). *7 ideas clave, Escuelas sostenibles en convivencia*. Editorial Graó.
- Cella Ollé, J., Palou Sangr, J. (2004). *Va de mestres. Carta als mestres que comencen*. Rosa Sensat.
- Geddes, H. (2010). *El apego en el aula. Relación entre las primeras experiencias infantiles, el bienestar emocional y el rendimiento escolar*. Editorial Graó.
- López Hernández, A. (2007). *14 ideas clave, El trabajo en equipo del profesorado*. Editorial Graó.
- Marchesi, A. (2000). *Controversias en la educación española*. Alianza Editorial.
- Nair, P. (2016). *Diseño de espacios educativos. Rediseñar las escuelas para centrar el aprendizaje en el alumno*. Editorial SM.

BLOC 2 I 3

- Ainscow, M. y Booth, T. (2000). *Índice de la Inclusión. Desarrollando el aprendizaje y la participación en las escuelas*. Centre for Studies on Inclusive Education (CSEI). Bristol, UK
- Alberdi, I. (1999). *La nueva familia española*. Taurus.
- Ayllón, S. (2020). *L'impacte persistent de la crisi en la pobresa Infantil*. Observatori Social de "la Caixa". https://elobservatoriosocial.fundacionlacaixa.org/es/-/crisis-economica-en-la-pobresa-infantil?p_l_back_url=%2Fes%2Fsearch%3Fq%3DAyll%25C3%25B3n
- Barudy, G. & Dantagnan, M. (2010). *Guía de Evaluación de Competencias parentales* Barudy. Gedisa.
- Bech, U. (2002). *La sociedad del riesgo global*. REIS: Revista Española de Investigaciones Sociológicas. 101/103, 279-303. http://www.reis.cis.es/REIS/PDF/REIS_101_131166619689246.pdf
- Blau Amorós, A. et al. (2020). *Guía d'acompanyament emocional*. Direcció General

d'Inclusió Educativa. Conselleria d'Educació, Cultura i Esport. Generalitat Valenciana.

https://ceice.gva.es/documents/169149987/169674754/Guia_acompanyament_emocinal.pdf/84a28fac-600f-4573-93ff-8836c85a3fda

- Cantó, O i Sobas, A. (2020). *Los efectos redistributivos de las políticas familiares*. Observatorio Social de "la Caixa".
- Centre de Recerca d'Estudis Sociològics (2018). *Enquesta Mundial de valors*. Andorra.
- Centre de Recerca Sociològica del Principat d'Andorra. *Observatori primer semestre 2021*.
<https://www.iea.ad/cres>
- Centre de Recerca Sociològica del Principat d'Andorra. (2014). *La pobresa i l'exclusió social*.
- Centre UNESCO de Catalunya. *Repensar l'educació. Vers un bé comú mundial?* (2015).
<http://www.mrp.cat/admin/magatzem/inicides/repensareducacio.pdf>
- Departament d'Estudis i Estadística. (2019). *Estadística sobre risc de pobresa i exclusió social*. Andorra
- Esping-Andersen, G. (coord). (2013). *El déficit de natalidad en Europa. La singularidad del caso español*. Colección Estudios sociales, Obra social "la Caixa", (36).
- Falk, J. (2008). *Lóczy, escoltar els infants*. Associació de Mestres Rosa Sensat. Col·lecció Temes d'Infància, (58).
- Flaquer, Ll. (1988). *El destino de la familia*. Barcelona. Ariel.
- Flaquer, Ll. (1999). *La estrella menguante del padre*. Ariel.
- González Balletbó, I. (14 febrer 2019). *Formes de l'amor romàntic en una societat patriarcal*. Blog de los Estudios de Artes y Humanidades de la UOC.
<https://blogs.uoc.edu/humanitats/ca/sociologia-i-formes-amor-romantic-societat-patriarcal/>
- Instituto Nacional de Estadística (2001). *Definiciones censales básicas. Censo de Población y Viviendas 2001*. <http://www.ine.es/censo2001/6.pdf>
- Instituto Nacional de Estadística (2021). *Encuesta continua Hogares 2020*. Notas de prensa.
https://www.ine.es/prensa/ech_2020.pdf
- Instituto Nacional de Estadística (2021). *Informe sobre la evolución de la familia en España*.
- López Trujillo, N. (2019). *El vientre vacío*. Capitan Swing.
- Meil, G. (2005). *Encuesta sobre las relaciones padres-hijos*. Universidad Autónoma de Madrid.
- Nanclares, S. (2017). *Quien quiere ser madre*. Alfaguara.
- Núñez, F. (30 gener 2019). *¿Ha muerto el amor romántico?* Blog de los Estudios de Artes y

Humanidades de la UOC.

- Palacios, J. y Rodrigo, M.J. (2004). *Familia y Desarrollo humano*. Alianza Editorial.
- Segalen, M. (1992). *Antropología histórica de la familia*. Taurus.
- UNICEF (2020). *La educación en familia en tiempos de la COVID-19*.
<https://www.unicef.es/educa/biblioteca/educacion-familia-covid-19>
- UNICEF. CRES. IEA. *Observatori de la Infancia 2021*

MARC LEGAL ANDORRA

Constitució del Principat d'Andorra (BOPA 24, any 5, 04 de maig de 1993)

<https://www.bopa.ad/bopa/005024/Documents/7586.pdf>

Drets dels Infants

Ratificació de la Convenció sobre els drets de l'infant (BOPA 7, any 8, 24 de gener de 1996)

<https://www.bopa.ad/bopa/008007/Documents/8D6A.pdf>

Conveni del Consell d'Europa sobre la protecció dels infants contra l'explotació i l'abús sexual, del 25 d'octubre del 2007 (BOPA 14, any 26, 19 de febrer de 2014)

<https://www.bopa.ad/bopa/026014/Documents/847E2.pdf>

Llei 14/2019, del 15 de febrer, qualificada dels drets dels infants i els adolescents (BOPA 27, any 2019, 20 de març 2019)

https://www.bopa.ad/bopa/031027/Documents/CGL20190312_14_02_50.pdf

Drogodependències

Decret pel qual s'aprova el Pla nacional contra les drogodependències (BOPA 38, any 16, 16 de juny del 2004). <https://www.bopa.ad/bopa/016038/Documents/3683A.pdf>

Protocols infants en perill

Protocol d'actuació en casos d'infants en perill (BOPA 41, any 17, 11 de maig del 2005)

<https://www.bopa.ad/bopa/017041/Pagines/3D35A.aspx>

Decret de l'11-11-2020 d'aprovació del Reglament regulador del procediment d'actuació immediata en casos d'evidència o sospita fonamentada d'abús, agressió sexual o maltractament físic agut contra infants i adolescents i el Protocol (PAI) (BOPA 135, any 2020, 18 de novembre del 2020)

https://www.bopa.ad/bopa/032135/Pagines/GR20201117_13_28_24.aspx

Decret de l'11-11-2020 d'aprovació del Reglament regulador del procediment de notificació i actuació social de les situacions de risc dels infants i els adolescents i el Protocol (PAS) (BOPA 135, any 2020, 18 de novembre del 2020)

https://www.bopa.ad/bopa/032135/Documents/GR20201117_13_29_34.pdf

Absentisme escolar

Decret de modificació del decret de prevenció i tractament de d'absentisme escolar als centres educatius del Principat d'Andorra (BOPA 72, any 20, 24 de setembre del 2008)

<https://www.bopa.ad/bopa/020072/Documents/5658E.pdf>

Nou Decret de prevenció i tractament de d'absentisme escolar als centres educatius del Principat d'Andorra (BOPA 29, any 2019, 27 de març del 2019)

https://www.bopa.ad/bopa/031029/Documents/GD20190321_12_39_07.pdf

Assetjament escolar

Decret de prevenció i tractament de situacions d'assetjament escolar als centres educatius del Principat d'Andorra (BOPA 58, any 206, 12 d'octubre del 2016)

[https://www.bopa.ad/bopa/028058/Documents/GD20161007_09_42_06\(2016-10-07_12-07-56_89855\).pdf](https://www.bopa.ad/bopa/028058/Documents/GD20161007_09_42_06(2016-10-07_12-07-56_89855).pdf)

Aquesta obra està subjecta a una llicència de *Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 4.0 Internacional de Creative Commons*